

Kaderregeling examenreglement schooljaar 2022-2023

Examenreglement SG Marianum Groenlo/Lichtenvoorde 2022-2023

Cohort of leerjaar: vmbo/havo/vwo 2022-2023

addendum

VMBO Extraneus

VSO Klein Borculo

VSO de Veenlanden

VSO de Isselborgh

VSO Elimschool

Inhoudsopgave

Hoofdstuk I	Algemene bepalingen	4
Artikel 1	Begripsbepalingen	4
Artikel 2	Toelating tot het eindexamen	6
Artikel 3	Afnemen eindexamen	7
Artikel 4	De examensecretaris	7
Artikel 5	Indeling eindexamen; profielwerkstuk	7
Artikel 6	Onregelmatigheden	7
Artikel 6a	Bezwaar/klacht	9
Hoofdstuk II	Inhoud van het eindexamen	9
Artikel 7	Examenprogramma	9
Artikel 8	Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten	9
Hoofdstuk III	Regeling van het eindexamen	10
Afdeling 1	Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting	10
Artikel 9	Examenreglement	10
Artikel 9a	Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud	10
Artikel 9b	Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling	10
Artikel 9c	Programma van toetsing en afsluiting: wijziging	11
Afdeling 2	De examencommissie	11
Artikel 9d	De benoeming en samenstelling van de examencommissie	11
Artikel 9e	De taken en bevoegdheden van de examencommissie	12
Artikel 10	Schoolexamen	13
Artikel 10a	Toegestane zaken examenlokaal	13
Artikel 10b	Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen	13
Specifiek vmbo	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.	
Specifiek havo/vwo		17
Artikel 11	Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen	19
Artikel 12	Beoordeling schoolexamen	20
Artikel 13	Herexamen schoolexamen vmbo	20
Artikel 14	Examendossier	20
Hoofdstuk IV	Centraal examen	21
Artikel 15	Tijdvakken en afneming centraal examen	21
Artikel 15a	Centraal examen in eerder leerjaar	21
Artikel 16	Opgave kandidaten centraal examen	21
Artikel 17	Regels omtrent het centraal examen	21
Artikel 18	Beoordeling centraal examen	22
Artikel 19	Beoordeling centraal examen cspe	22
Artikel 20	Vaststelling score en cijfer centraal examen	23
Artikel 21	Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen	23

Artikel 22	Verhinderling centraal examen.....	23
Hoofdstuk V	Uitslag, herkansing en diplomering.....	24
Artikel 23	Eindcijfer eindexamen.....	24
Artikel 24	Vaststelling uitslag	24
Artikel 25	Uitslag eindexamen leerwegen vmbo.....	24
Artikel 25a	Uitslag eindexamen vwo en havo.....	25
Artikel 25b	Voorschriften cum laude	26
Artikel 26	Herkansing centraal examen.....	27
Artikel 26a	Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau	27
Artikel 27	Diploma en cijferlijst.....	28
Artikel 27a	Atheneumdiploma aan een gymnasium.....	29
Artikel 27b	Voorlopige cijferlijst	30
Artikel 28	Certificaat en cijferlijst.....	30
Artikel 29	Duplicaten en afgifte verklaringen	30
Hoofdstuk VI	Overige bepalingen.....	30
Artikel 30	Afwijking wijze van examineren.....	30
Artikel 31	Bewaren examenwerk	31
Artikel 32	Afwijkende inrichting examen	31
Artikel 33	Spreiding voltooiing eindexamen.....	31
Artikel 34	Overgangsbepaling schoolexamen rekenen.....	32
Hoofdstuk VII	Slotbepalingen.....	32
Artikel 35	Onvoorziene omstandigheden	32
Artikel 36	Vaststelling examenreglement.....	32

Hoofdstuk I Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

algemene vakken:	vakken niet zijnde profielvakken, genoemd in artikel 26h, eerste lid, respectievelijk bedoeld in artikel 26i, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O., en niet zijnde beroepsgerichte keuzevakken als bedoeld in artikel 26j van dat besluit;
beroepsgericht keuzevak:	beroepsgericht keuzevak als bedoeld in artikel 10b, zevende lid, onderdeel a, of artikel 10d, zevende lid, onderdeel b van de wet;
bevoegd gezag:	het bevoegd gezag, bedoeld in artikel 1 van de wet;
College van Bestuur:	het bestuur van de Stichting Carmelcollege;
College voor toetsen en examens:	College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid van de Wet College voor toetsen en examens;
cspe:	centraal schriftelijk en praktisch examen in een profielvak;
deeleindexamen:	een examen in één of meer van de voor het eindexamen voorgeschreven vakken;
digitale examinering:	het voorbereiden, afnemen en afwickelen van het centraal examen in één of meer vakken met gebruikmaking van de daartoe door het College voor toetsen en examens beschikbaar gestelde programmatuur;
eindexamen:	een examen ten minste in het geheel van de voorgeschreven vakken;
eindexamen vmbo:	een eindexamen dat leidt tot een diploma vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, de basisberoepsgerichte leerweg, de kaderberoepsgerichte leerweg of de gemengde leerweg;
eindverantwoordelijk schoolleider:	de in het schoolleidersstatuut genoemde voorzitter van de centrale directie cq. de rector van een school;
examencommissie:	de examencommissie bedoeld in artikel 9d;
examenprogramma:	het examenprogramma bedoeld in artikel 7;
examenregeling:	het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting gezamenlijk;
examensecretaris:	de examensecretaris bedoeld in artikel 4;

examenstof:	de aan de kandidaat te stellen eisen;
examinator:	degene die belast is met het afnemen van het examen in een vak;
extra vak:	een vak in aanvulling op de vakken die voor een bepaalde kandidaat ten minste samen een eindexamen vormen, welk vak wordt afgesloten met een examen;
fraude:	het geven van een onjuiste voorstelling van zaken, in eigen of andermans belang, door vervalsing van administratie of ontduiking van de voorschriften;
gecommitteerde:	een gecommitteerde als bedoeld in artikel 36 van het Eindexamenbesluit VO;
havo:	hoger algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 8 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
herkansing:	het opnieuw deelnemen aan een toets van het centraal examen of het schoolexamen;
inspectie:	de inspectie bedoeld in artikel 1 van de Wet op het onderwijstoezicht;
kandidaat:	een ieder die door de schoolleider tot het eindexamen of deeleindexamen wordt toegelaten;
kunsvakken:	de vakken behorende tot de beeldende vorming, alsmede muziek, drama en dans;
leerweg:	de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de kaderberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, de gemengde leerweg, bedoeld in artikel 10d van de wet en de theoretische leerweg, bedoeld in artikel 10 van de wet;
mandaat:	het doen uitoefenen door het lid centrale directie of de locatie-/sectordirecteur van aan het bevoegd gezag/de schoolleider wettelijk toegekende taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden onder verantwoordelijkheid van de schoolleider;
mavo:	middelbaar algemeen voortgezet onderwijs als bedoeld in artikel 9 van de Wet op het voortgezet onderwijs;
Onze Minister:	onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen;
profielwerkstuk:	het in artikel 5 bedoelde profielwerkstuk;
school:	een onderwijsinstelling met een eigen brinnummer, die ressorteert onder het bestuur van de Stichting Carmelcollege;

Artikel 3 **Afnemen eindexamen**

De schoolleider en de examinatoren nemen het eindexamen of deeleindexamen af. Het College van Bestuur is hiervoor verantwoordelijk.

Artikel 4 **De examensecretaris**

1. De schoolleider wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen. Een examensecretaris is tevens examensecretaris van de deeleindexamens.
2. De directeur en de examensecretaris van een school verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 11, tweede lid, 24, eerste en derde lid, 27, zesde lid en 34, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de schoolleider te ondersteunen bij:
  - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen of het deeleindexamen bedoeld in het eerste lid;
  - b. de uitvoering van het examenreglement;
  - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting; en
  - d. de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens bedoeld in artikel 11;
4. De schoolleider stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De schoolleider verstrekt de taakomschrijving aan het College van Bestuur, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De schoolleider draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

Artikel 5 **Indeling eindexamen; profielwerkstuk**

1. Het eindexamen of deeleindexamen kan voor ieder vak bestaan uit een schoolexamen, uit een centraal examen dan wel uit beide.
2. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo kan mede een maatschappelijke stage omvatten.
3. Het schoolexamen vwo, havo en vmbo, voor zover het betreft de theoretische leerweg of de gemengde leerweg, omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel.
4. Het profielwerkstuk in het vwo en havo heeft betrekking op één of meer vakken van het eindexamen. Ten minste één van deze vakken heeft een omvang van 400 uur of meer voor vwo en 320 uur of meer voor havo. Het profielwerkstuk wordt in het vwo en havo aangemerkt als een vak waarvoor een cijfer wordt vastgesteld.
5. Het profielwerkstuk in het vmbo heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld met 'voldoende' of 'goed'.
6. Het profielwerkstuk dient voor het eerste tijdvak van het centraal examen te worden afgerond.

Artikel 6 **Onregelmatigheden**

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen of deeleindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op ontheffing aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de schoolleider maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die (op grond van artikel 5 van het Eindexamenbesluit VO) afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

- a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
  - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
  - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
  - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schoolleider aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Alvorens een beslissing ingevolge het tweede lid wordt genomen, hoort de schoolleider de kandidaat. De kandidaat kan zich door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan. De schoolleider deelt zijn beslissing mee aan de kandidaat, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk. In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op het bepaalde in het vierde lid. De schriftelijke mededeling wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat, indien deze minderjarig is.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de schoolleider in beroep gaan bij de door het College van Bestuur van de school ingestelde Commissie van Beroep. Van de Commissie van Beroep mag de schoolleider geen deel uitmaken. Het beroep wordt binnen vijf dagen nadat de beslissing schriftelijk aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk bij de Commissie van Beroep ingesteld. De Commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepschrift tenzij zij de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken.
- De Commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen of deeleindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De Commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de schoolleider en aan de inspectie.

Adres van de Commissie van Beroep: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

De beslissing van de Commissie van Beroep is bindend voor alle partijen.

5. Onder een onregelmatigheid wordt in elk geval verstaan:
- a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkt de omschrijving in het examenreglement en/of programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
  - c. het tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met anderen zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
  - d. het frauderen, waaronder spieken, het plegen van plagiaat (onrechtmatige toeëigening van geestesvoortbrengselen van een ander) tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
  - e. aanwijzingen krijgen/geven bij toiletbezoek;
  - f. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder (tijds)bericht te laat komen/afwezig zijn bij een toets;

- g. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schoolleider sprake is van overmacht.

Artikel 6a

Bezwaar/klacht

1. Een kandidaat kan bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen een besluit of handeling die hij strijdig acht met het examenreglement of het programma van toetsing en afsluiting.
2. Een kandidaat kan binnen tien schooldagen na bekendmaking van de beoordeling van enig deel van het schoolexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de inhoud van dit schoolexamen en/of het resultaat van die beoordeling.
3. Een kandidaat kan binnen vijf schooldagen na deelname aan enig deel van het eindexamen of deeleindexamen bij de schoolleider schriftelijk bezwaar aantekenen tegen de omstandigheden of de gang van zaken tijdens enig deel van het eindexamen of deeleindexamen waardoor de kandidaat zich benadeeld voelt.
4. De schoolleider neemt, nadat partijen zijn gehoord, in deze een beslissing.
5. De schoolleider deelt binnen tien schooldagen na ontvangst van het bezwaar, de beslissing schriftelijk en met redenen omkleed aan de kandidaat mee, tenzij de schoolleider de termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste tien schooldagen.
6. Indien een kandidaat zich niet kan vinden in een beslissing van de schoolleider, kan de kandidaat zich (ook rechtstreeks) wenden tot de door het College van Bestuur ingestelde onafhankelijke klachtencommissie van de Stichting Carmelcollege. De klacht dient binnen een jaar na de gedraging of beslissing te worden ingediend, tenzij de klachtencommissie anders beslist. De klachtencommissie onderzoekt de klacht zoals bedoeld in lid 1, 2, en/of 3 en adviseert het College van Bestuur hierover. Het College van Bestuur neemt vervolgens een besluit. Adres klachtencommissie: Postbus 864, 7550 AW Hengelo.

Hoofdstuk II Inhoud van het eindexamen

Artikel 7

Examenprogramma

1. Onze Minister stelt, behalve voor door de schoolleider vast te stellen vakken die onderdeel zijn van het eindexamen, voor elk van de schoolsoorten en leerwegen, examenprogramma's vast, waarin zijn opgenomen:
  - a. een omschrijving van de examenstof voor ieder eindexamenvak, en
  - b. welk deel van de examenstof centraal zal worden geëxamineerd en over welke examenstof het schoolexamen zich uitstrekt.
2. Een examenprogramma wordt vastgesteld per vak of per groep van vakken.
3. De schoolleider kan een vmbo leerling of havo leerling in de gelegenheid stellen één of meer vakken op een hoger kwalificatieniveau (uit een hogere leerweg binnen het vmbo, het havo of vwo) te volgen en af te sluiten in plaats van het overeenkomstige vak op het "eigen" kwalificatieniveau.

Artikel 8

Begrenzing mogelijkheden vakkenkeuze kandidaten

1. De kandidaten kiezen in welke vakken zij examen willen afleggen. Voor leerlingen geldt deze keuze voorzover de schoolleider al dan niet in samenwerking met een of meer scholen, hen in de gelegenheid heeft gesteld zich op het examen in die vakken voor te bereiden. Indien sprake is van samenwerking tussen scholen, is artikel 2 van het Besluit samenwerking VO-BVE van toepassing.

2. De kandidaten kunnen, voor zover de schoolleider hun dat toestaat, in extra vakken examens afleggen. Een examen als bedoeld in de eerste volzin heeft geen betrekking op vakken die overeenkomen met vakken die onderdeel zijn van het eindexamen waarop deze extra vakken een aanvulling zijn.

Hoofdstuk III Regeling van het eindexamen

Afdeling 1 Examenreglement en programma van toetsing en afsluiting

Artikel 9 Examenreglement

1. De schoolleider stelt op grond van artikel 31 lid 1 van het Eindexamenbesluit VO een examenreglement vast.
2. De schoolleider wijkt bij de vaststelling van het examenreglement slechts af van het voorstel, bedoeld in artikel 9e, eerste lid, onderdeel a, nadat de schoolleider:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
3. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. De schoolleider heeft voor het vaststellen of wijzigen van het examenreglement de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
5. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement (digitaal) aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn ook aan hun ouders/verzorgers en aan de inspectie.
6. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 9a

Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud

1. De schoolleider stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
  - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
  - b. welke door de schoolleider vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
  - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
  - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
  - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
  - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
  - c. examenstof die is gekozen door de schoolleider.
4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op deeleindexamens.

Artikel 9b

Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling

1. De schoolleider wijkt bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 9a, eerste lid, slechts af van het voorstel van de examencommissie, bedoeld in artikel 9e, eerste lid, onderdeel b, nadat de schoolleider:

- a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
- b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
- 2. De schoolleider zendt de schriftelijke motivering bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
- 3. De schoolleider behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad of deelraad.
- 4. De schoolleider zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het betreffende schooljaar (digitaal) aan de kandidaten en voor zover de kandidaten minderjarig zijn ook aan hun ouders/verzorgers en aan de inspectie.
- 5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de deeleindexamens.

Artikel 9c

Programma van toetsing en afsluiting: wijziging

- 1. De schoolleider kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
  - a. in het geval van een bijzondere onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
  - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
- 2. De examencommissie wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
- 3. De schoolleider kijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat de schoolleider:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
- 4. Het derde en vierde lid van artikel 9b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.
- 5. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de deeleindexamens.

Afdeling 2

De examencommissie

Artikel 9d

De benoeming en samenstelling van de examencommissie

(artikel 35d Eindexamenbesluit VO en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

- 1. De schoolleider:
  - a. stelt een of meer examencommissies in voor elke door de instelling verzorgde schoolsoort of groep(en) van schoolsoorten ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
- 2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en tenminste drie leden. Ten minste één lid van de examencommissie is als docent verbonden aan de schoolsoort of groep van schoolsoorten waarvoor de examencommissie is ingesteld. Daarnaast is de examensecretaris q.q. lid van de examencommissie.
- 3. De volgende personen kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van het bevoegd gezag of hun (indirect) gemandateerden (waaronder de schoolleider en de teamleiders/adjunct-directeuren);
  - b. leden van de (centrale) medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad of de deelraad;
  - c. leerlingen van de school en hun wettelijke vertegenwoordigers.
- 4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt de schoolleider er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:

- a. de desbetreffende schoolsoort;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort de schoolleider de overige leden van de examencommissie.

Artikel 9e

De taken en bevoegdheden van de examencommissie

(artikel 35e Eindexamenbesluit VO en Bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege)

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 9 voor de schoolleider;
  - b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 9a voor de schoolleider;
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling en vaststelling van het schoolexamen binnen de kaders van het bestuursbesluit Borging Kwaliteit Examens Scholen Stichting Carmelcollege;
  - e. het gevraagd en ongevraagd adviseren over het bevorderen en waarborgen van de kwaliteit van de schoolexaminering (procesmatig, inhoudelijk, passend bij de visie van de school en passend bij het afsluitende karakter van het schoolexamen); en
  - f. overige door de schoolleider aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
3. De examencommissie stelt vast op welke wijze zij uitvoering geeft aan de taken en bevoegdheden, bedoeld in het eerste lid. Zij stelt hiertoe jaarlijks een jaarplan op.
4. Indien een kandidaat een verzoek of een klacht indient bij de schoolleider waarbij een lid van de examencommissie is betrokken, neemt het betrokken lid geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.
5. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden en over haar bevindingen bij het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering en verstrekt dit verslag aan de eindverantwoordelijk schoolleider.
6. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het College van Bestuur en de schoolleider over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
7. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies bedoeld in het tweede, vijfde en zesde lid, aan het College van Bestuur, aan de schoolleider en aan de examensecretaris.

Artikel 10 Schoolexamen

1. De schoolleider bepaalt het tijdstip waarop het schoolexamen aanvangt. Het schoolexamen wordt 18 april 2023 afgesloten.
2. Het schoolexamen wordt afgesloten voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. Bij toepassing van artikel 15, zevende lid, wordt het schoolexamen in het vak waarop de toets betrekking heeft, afgesloten tien werkdagen voor de afname van die toets. De vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, moeten uiterlijk zijn afgesloten op een datum die ligt uiterlijk 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak.
3. De schoolleider kan in afwijking van het tweede lid een kandidaat die ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid het schoolexamen niet heeft kunnen afsluiten voor de aanvang van het eerste tijdvak, in de gelegenheid stellen het schoolexamen in dat vak of in die vakken af te sluiten vóór het centraal examen in dat vak of in die vakken, doch na de aanvang van het eerste tijdvak.
4. Indien de schoolleider gebruik maakt van de afwijkingsbevoegdheid in het derde lid, zendt hij de resultaten die zijn behaald met het schoolexamen en het profielwerkstuk in het vmbo zo spoedig mogelijk aan de inspectie, tenzij de schoolleider op grond van artikel 103b, tweede lid van de wet examengegevens samen met het persoonsgebonden nummer verstrekt aan de Dienst Uitvoering Onderwijs.
5. Deelname aan de geplande schoolexamentoetsen is verplicht.
6. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.

Artikel 10a

Toegestane zaken examenlokaal

Voor het uitvoeren van de examenopdrachten in het examenlokaal mogen alleen die zaken het examenlokaal worden ingebracht, die voor de voorgeschreven en toegestane uitvoering van de opgaven noodzakelijk zijn. Persoonlijke bezittingen zoals tassen, boeken, elektronische apparatuur, mobiele telefoons en andere apparatuur die in verbinding staan met de buitenwereld, zoals smartwatches en noise cancelling headsets, behoren daar niet toe.

Alleen toegestane hulpmiddelen die staan vermeld op de lijst van toegestane hulpmiddelen mogen het examenlokaal worden ingebracht. De kandidaat maakt bij de schoolexamens uitsluitend gebruik van toegestane bronnen en draagt ervoor zorg dat medekandidaten geen gebruik kunnen maken van informatie of werk van de kandidaat zelf.

Artikel 10b specifiek VMBO

Inhaal- en herkansingsregeling schoolexamen – VMBO extraneus

Herkansingsregeling per periode m.b.t. de schoolexamens, leerjaar 3, 2022-2023.

Iedere leerling heeft in leerjaar 3, 2022-2023, recht op een herkansing als hij (zij):

- a. Een cijfer lager dan een 5,5 behaalt voor een schriftelijke toets die deel uitmaakt van het schoolexamen én die voor herkansing in aanmerking komt (zie P.T.A. 2022-2023)
Daarbij geldt verder:
- b. Elke kandidaat heeft recht op maximaal 3 herkansingen per deelperiode 1, 2 en 3 van leerjaar 3 (leerjaar 3 kent 3 deelperiodes). Deze herkansingen vinden plaats op de hiervoor aangegeven data (zie ook PTA VI).
In geval van herkansing telt het hoogste van de twee behaalde cijfers.
- c. M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht (zie ook PTA VIII.1.2)

- d. De einddatum volgens het pta van afsluiting van een beroepsgericht vak (een module van het profielvak en/of een beroepsgericht keuzevak) bepaalt tot welke (deel)periode de betreffende module / vak behoort wat betreft het bepalen en indelen van de herkansingen. (zie ook PTA VI)

Indien een verruiming van deze regel van toepassing is voor een bepaald vak, bijv. vanwege de opbouw van de lesstof, dan wordt dit in het P.T.A. vermeld.

Wanneer een leerling onrechtmatig afwezig is bij een toets, valt dit onder “onregelmatigheden” en kan de leerling hiervoor het cijfer 1,0 toegekend krijgen. In dergelijke gevallen wordt de procedure zoals vermeld in het examenreglement toegepast. De kandidaat en zijn/haar ouders/wettelijke vertegenwoordigers wordt een schriftelijke mededeling gedaan van het voornemen tot toekenning van het cijfer 1,0 vanwege een onregelmatigheid (in dit geval het onrechtmatig afwezig zijn bij een toets als onderdeel van het pta / schoolexamen). De kandidaat en zijn/haar ouders hebben dan de mogelijkheid om binnen 5 schooldagen na bekendmaking bezwaar aan te tekenen bij de geschillencommissie.

Indien het cijfer 1,0 wordt toegekend wordt hiervan ook melding gedaan (via de examensecretaris van SG Marianum) aan de inspectie.

Het cijfer (1,0) wordt bij het bepalen van de mogelijke herkansingen van een leerling beschouwd als een “regulier” behaalde 1,0 en kan indien het pta het toelaat als een van de drie mogelijke herkansingen in aanmerking komen.

Als een leerling één of meerdere voortgangstoetsen om een geldige reden niet heeft afgelegd of als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Als een leerling tijdens de herkansing van een toets (waarvoor al een cijfer is behaald) zonder geldige reden afwezig is (te beoordelen door de schoolleider VSO) vervalt het recht op herkansing van die toets en wordt het reeds behaalde cijfer het definitieve cijfer.

Als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Zie ook onderstaande opmerkingen bij de “bijlage absentie”

Beslissing:

- a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.
- b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 toegekend voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een “normale” onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XIV).
- c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toegekende cijfer 1,0 is daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XIV)

Handelingsopdrachten en herkansen.

M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.

Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht. Indien dit het geval is wordt dit

tijdig/uiterlijk bij verstrekking van de opdracht door de betreffende vakdocent meegedeeld. De schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht moet altijd uiterlijk op het eind van de herkansingen van de betreffende periode afgerond en ingeleverd zijn.

Uiterlijk op het eind van de betreffende periode dienen alle Praktische Opdrachten en Handelingsopdrachten zoals genoemd in het PTA (minimaal als basisopzet), uitgevoerd te zijn. Indien mogelijk kan de leerling tot één dag voor het invullen van de def cijfers van de betreffende periode nog aanvullende handelingen plegen aan de schriftelijke verwerking van de praktische opdracht / handelingsopdracht om het cijfer zoals het bepaald is voor de basisopzet, te verhogen.

Vakken zonder centraal examen en herexamens

De schooldirectie kan bepalen dat de kandidaat die examen of deexamen aflegt, het schoolexamen voor één of meer vakken waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen. De schooldirectie verleent dit recht in elk geval voor het vak maatschappijleer (behorend bij het gemeenschappelijk deel van de leerwegen) en voor de beroepskeuzevakken (de vakken die het "combinatiecijfer" vormen), indien de kandidaat voor dit vak een eindcijfer heeft behaald lager dan een 6 of wanneer voor één of meer van de beroepskeuzevakken het cijfer 3 of lager is behaald. Het schoolherexamen omvat de door de schooldirectie aangegeven onderdelen van het examenprogramma. Een verzoek om te mogen herkansen dient schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de examens.

Voor de vakken kunstvakken incl CKV en lichamelijke opvoeding geldt daarnaast een bijzondere regeling (zie PTA onder II.8).

Indien net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie in 2023 géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook PTA II.5).

In dat geval geldt het hiervoor genoemde recht van herkansing ook voor het betreffende profielvak.

Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen.

Verdere herkansingen die niet vallen onder het recht op herkansing zoals hiervoor genoemd, zijn slechts mogelijk in uitzonderlijke, evidente gevallen, zulks ter beoordeling van de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie.

Een verzoek tot een dergelijke herkansing dient door de kandidaat schriftelijk te worden aangevraagd bij de secretaris van de examencommissie uiterlijk binnen 5 dagen nadat de beoordeling van het werk aan de kandidaat is medegedeeld. Ook de examinerator kan gemotiveerd een dergelijk verzoek tot herkansing indienen.

In gevallen van herkansing geldt de hoogste score door de kandidaat behaald.

De schooldirectie kan toestaan dat reeds afgelegde delen van het schoolexamen die volgens het examenreglement ongeldig zijn verklaard, herkanst kunnen worden.

Herkansingsregeling per periode m.b.t. de schoolexamens, leerjaar 4, 2022-2023

Iedere leerling heeft in leerjaar 4, 2022-2023 recht op een herkansing als hij/zij:

- a. een cijfer lager dan een 5,5 behaalt voor een schriftelijke toets die deel uitmaakt van het schoolexamen en die voor herkansing in aanmerking komt (zie P.T.A. 2022-2023) daarbij geldt verder:
- b. elke kandidaat heeft recht op maximaal 3 herkansingen per periode (leerjaar 4 kent 2 periodes).
- c. een kandidaat maakt een toets waarvoor het recht op herkansing bestaat opnieuw, waarbij het hoogste van de twee behaalde cijfers telt.
- d. herkansingen voor toetsen vinden plaats binnen twee weken na afsluiting van de periode.
- e. M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt. Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht (zie ook PTA VIII.1.2)
- f. De einddatum volgens het pta van afsluiting van een beroepsgericht vak (een module van het profielvak en/of een beroepsgericht keuzevak) bepaalt tot welke (deel)periode de betreffende

module / vak behoort wat betreft het bepalen en indelen van de herkansingen. (zie ook PTA VI)

Indien een verruiming van deze regel van toepassing is voor een bepaald vak, bijv. vanwege de opbouw van de lesstof, dan wordt dit in het P.T.A. vermeld.

Wanneer een leerling onrechtmatig afwezig is bij een toets, valt dit onder “onregelmatigheden” en kan de leerling hiervoor het cijfer 1,0 toegekend krijgen. In dergelijke gevallen wordt de procedure zoals vermeld in het examenreglement toegepast. De kandidaat en zijn/haar ouders/wettelijke vertegenwoordigers wordt een schriftelijke mededeling gedaan van het voornemen tot toekenning van het cijfer 1,0 vanwege een onregelmatigheid (in dit geval het onrechtmatig afwezig zijn bij een toets als onderdeel van het pta / schoolexamen). De kandidaat en zijn/haar ouders hebben dan de mogelijkheid om binnen 5 schooldagen na bekendmaking bezwaar aan te tekenen bij de geschillencommissie.

Indien het cijfer 1,0 wordt toegekend wordt hiervan ook melding gedaan (via de examensecretaris van SG Marianum) aan de inspectie.

Het cijfer (1,0) wordt bij het bepalen van de mogelijke herkansingen van een leerling beschouwd als een “regulier” behaalde 1,0 en kan indien het pta het toelaat als een van de drie mogelijke herkansingen in aanmerking komen.

Als een leerling één of meerdere voortgangstoetsen om een geldige reden niet heeft afgelegd of als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Als een leerling tijdens de herkansing van een toets (waarvoor al een cijfer is behaald) zonder geldige reden afwezig is (te beoordelen door de schoolleider VSO) vervalt het recht op herkansing van die toets en wordt het reeds behaalde cijfer het definitieve cijfer.

Als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Zie ook onderstaande opmerkingen bij de “bijlage absentie”

Beslissing:

- a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.
- b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 toegekend voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een “normale” onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XVI). (Deze toepassing kan oa plaatsvinden indien een leerling zonder geldige reden afwezig is bij een tentamen / onderdeel van het schoolexamen (spijbelen))
- c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toegekende cijfer 1,0 is daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XVI)

Handelingsopdrachten en herkansen.

M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.

Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht. Indien dit het geval is wordt dit tijdig/uiteindelijk bij verstrekking van de opdracht door de betreffende vakdocent meegedeeld. De

schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht moet altijd uiterlijk op het eind van de herkansingen van de betreffende periode afgerond en ingeleverd zijn. Uiterlijk op het eind van de betreffende periode dienen alle Praktische Opdrachten en Handelingsopdrachten zoals genoemd in dit PTA (minimaal als basisopzet), uitgevoerd te zijn. Indien mogelijk kan de leerling tot één dag voor het invullen van de def cijfers van de betreffende periode nog aanvullende handelingen plegen aan de schriftelijke verwerking van de praktische opdracht / handelingsopdracht om het cijfer zoals het bepaald is voor de basisopzet, te verhogen (zie ook PTA II.5.1.3 en VIII.1.1).

Vakken zonder centraal examen en herexamen

De schooldirectie kan bepalen dat de kandidaat die examen of deexamen aflegt, het schoolexamen voor één of meer vakken waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen. De schooldirectie verleent dit recht in elk geval voor het vak **maatschappijleer** (behorend bij het gemeenschappelijk deel van de leerwegen) en voor de “beroepskeuzevakken (die samen met het “**combinatiecijfer**” vormen), indien de kandidaat voor het combinatiecijfer een eindcijfer heeft behaald lager dan een 6, of wanneer voor één of meer van de beroepskeuzevakken het SE cijfer 3 of lager is behaald.

Het schoolherexamen omvat de door de schooldirectie aangegeven onderdelen van het examenprogramma. Een verzoek om te mogen herkansen dient schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de examens.

Voor de vakken kunstvakken incl CKV en lichamelijke opvoeding geldt daarnaast een bijzondere regeling (zie PTA onder II.8).

Indien net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie in 2023 géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook PTA II.5).

In dat geval geldt het hiervoor genoemde recht van herkansing ook voor het betreffende profielvak.

Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen (schoolexamen).

Verdere herkansingen die niet vallen onder het recht op herkansing zoals hiervoor genoemd, zijn slechts mogelijk in uitzonderlijke, evidente gevallen, zulks ter beoordeling van de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie.

Een verzoek tot een dergelijke herkansing dient door de kandidaat schriftelijk te worden aangevraagd bij de **secretaris van de examencommissie** uiterlijk binnen 5 dagen nadat de beoordeling van het werk aan de kandidaat is medegedeeld. Ook de examinerator kan gemotiveerd een dergelijk verzoek tot herkansing indienen.

In gevallen van herkansing geldt de hoogste score door de kandidaat behaald.

De schooldirectie kan toestaan dat reeds afgelegde delen van het schoolexamen, die volgens het examenreglement ongeldig zijn verklaard, herkanst kunnen worden.

Specifiek havo/vwo

- I. Deelname aan de onderdelen van het Schoolexamen
  1. Het Schoolexamen bestaat, afhankelijk van het vak, uit meerdere onderdelen: toetsen (hieronder te verstaan schriftelijke toetsen, mondelinge toetsen en kijk- en luistertoetsen), praktische opdrachten, handelingsdelen en het profielwerkstuk.
  2. Elke kandidaat is verplicht deel te nemen aan schriftelijke/digitale en kijk- en luistertoetsen op de in het PTA genoemde data en aan de mondelinge toetsen op met de examinerator afgesproken momenten.
  3. Kandidaten leveren Praktische opdrachten en Handelingsdelen in uiterlijk op de datum die daarvoor is vastgesteld in het PTA.
  4. Kandidaten zijn aanwezig bij de momenten voor een beoordeling van de voortgang van het Profielwerkstuk en/of zij leveren tijdig de voor een beoordeling benodigde documenten in.
  5. Van de hierboven genoemde data en termijnen kan alleen worden afgeweken vanwege geoorloofde afwezigheid door bijzondere omstandigheden, en na overleg van de mentor/leraar met de verantwoordelijke voor de examinering.
- II. Toetsen
  6. Elke toets wordt twee maal aangeboden; er zijn dus steeds twee toetsrondes. De eerste ronde vindt plaats op data zoals vastgelegd in het PTA. Voor mondelinge toetsen worden

afspraken gemaakt met de docent. De inhaalronde voor schriftelijke toetsen vindt later plaats op de momenten zoals die in het toetsrooster zijn aangegeven. Wanneer een mondelinge toets om geldige redenen gemist is, moet voor die toets met de betreffende docent een nieuwe afspraak gemaakt worden. In het geval dat een leerling een mondeling toetsmoment om ongeldige redenen gemist heeft, gaat art. II 10, hieronder vermeld, in werking.

7. Voor kijk-/luistertoetsen Engels, Duits en Frans, geldt dat hiervoor geen herkansingsmogelijkheden zijn. De docenten voor deze talen geven voorafgaand aan een luistertoets wel de gelegenheid tot een oefening hiervoor. Wanneer een kandidaat te laat bij het toetslokaal aanwezig is, wordt hij niet meer tot die toets toegelaten. De op deze manier gemiste kijk-/luistertoets moet worden ingehaald en daarvoor moet de kandidaat de herkansingsmogelijkheid van toetsweek 2 gebruiken. Wanneer een kandidaat op deze manier twee kijk-/luistertoetsen mist, moeten beide toetsen worden ingehaald en moeten hiervoor de herkansingsmogelijkheden van de toetsweek 2 en de komende toetsweek 3 gebruikt worden.
8. Een kandidaat die in de eerste ronde een toets heeft gemist vanwege geoorloofde en bij de school door de ouders/verzorgers dezelfde dag, voorafgaand aan de toets, gemelde afwezigheid maakt de betreffende toets tijdens de inhaalronde. Achteraf gemelde afwezigheidsmeldingen worden in dit verband door de school niet geaccepteerd. Wanneer een leerling aan een toets heeft deelgenomen, wordt die toets als tellend beschouwd. Meldingen achteraf dat een leerling bijvoorbeeld niet zo goed in orde was en daardoor een toets niet goed heeft kunnen maken of te veel last van spanning had, kunnen niet tot het toekennen van een herkansing leiden.
9. Alleen als een kandidaat door bijzondere omstandigheden een toets zowel in de eerste als in de inhaalronde niet heeft kunnen maken wordt, na overleg van de mentor/leraar met de verantwoordelijke voor de examinering een derde toetsmoment vastgesteld.

Onder bijzondere omstandigheden vallen bijvoorbeeld overmachtssituaties als familieomstandigheden, ziekhuisopnames, langdurige ziektes en door de school georganiseerde activiteiten tijdens toetsen. Hieronder vallen in ieder geval geen kortstondige ziekmeldingen.

10. Een kandidaat die in de eerste ronde een toets heeft gemist vanwege niet-geoorloofde en/of niet bij de school gemelde afwezigheid krijgt voor deze toets géén cijfer toegekend. Na schriftelijk verzoek van de leerling aan de examencommissie kan deze op grond van het Eindexamenreglement besluiten of de toets alsnog gemaakt mag worden. Bij een negatief oordeel wordt voor de gemiste toets een 1,0 toegekend. Bij een positief oordeel mag de leerling de toets alsnog maken. Tegen de beslissing van de examencommissie kan de kandidaat in beroep gaan. Wanneer een kandidaat ongeoorloofd aan een toets heeft deelgenomen, wordt er ook géén beoordeling voor deze toets gegeven. De leerling kan in zo'n geval ook bij de examencommissie een verzoek doen de onterecht gemaakte toets toch mee te laten tellen.
11. Buiten de in art. 8 genoemde toetsen mag elke kandidaat in het afsluitende examenjaar (havo5 of vwo6) meedoen aan de tweede toetsronde over een periode met het doel het behaalde cijfer uit de eerste toetsronde te verbeteren. Voor het aantal toetsen waaraan een leerling op deze manier wil meedoen geldt het volgende:

Toetsweek 1:	maximaal 1 toets
Toetsweek 2:	maximaal 1 toets
Toetsweek 3:	maximaal 1 toets

In elke periode heeft een kandidaat het recht één toets opnieuw te maken in de tweede ronde om hiermee het resultaat uit de eerste toetsronde te verbeteren, ongeacht het behaalde resultaat van die toets.

Mondelinge toetsen kunnen, net als de kijk-/luistertoetsen, niet worden herkanst.

12. Het aantal toetsen dat een kandidaat op grond van art. 10 in de tweede ronde mag maken wordt telkens met één verminderd in de volgende gevallen:
  - a. De kandidaat levert een praktische opdracht of handelingsdeel te laat in.
  - b. Er kan door nalatigheid van de kandidaat geen beoordeling plaatsvinden over de voortgang van het Profielwerkstuk (bij één van de officiële beoordelingsmomenten).
  - c. Ook het niet nakomen van afspraken m.b.t. beoordelingsmomenten voor het profielwerkstuk vallen hieronder.
  - d. De kandidaat heeft een kijk-/luistertoets of een mondelinge toets gemist.

13. Als een kandidaat een toets zowel in de eerste als in de tweede ronde maakt telt het hoogste cijfer.

III. Inleveren van handelingsdelen en van praktische opdrachten; beoordelingen in het kader van het Profielwerkstuk

14. Een kandidaat krijgt de gelegenheid om een handelingsdeel 15 lesdagen voor de definitieve inleverdatum ter beoordeling aan te bieden. De examinerator geeft aan welke verbeteringen moeten worden aangebracht alvorens er beoordeling gegeven kan worden. Deze verbeteringen moeten voor de definitieve inleverdatum zijn aangebracht en het werk moet uiterlijk op deze datum ingeleverd worden.
15. Als een kandidaat een praktische opdracht of handelingsdeel te laat inlevert, een verbetering moet aanbrengen in handelingsdeel of in (een onderdeel van) het Profielwerkstuk of als er door nalatigheid van de kandidaat geen beoordeling kan plaatsvinden over de voortgang van het Profielwerkstuk (bij één van de officiële beoordelingsmomenten) wordt een nieuwe datum vastgesteld waarop de kandidaat aan zijn verplichtingen moet voldoen. Is op deze tweede datum opnieuw niet aan de verplichtingen voldaan, dan kan door de examencommissie een 1,0 voor dit gemiste examenonderdeel toegekend worden.
16. Voor het bezoeken van open dagen tijdens toetsmomenten wordt geen verlof gegeven. Bezoekt een kandidaat desondanks, zonder toestemming van de school tijdens een toetsmoment een open dag, dan betekent dit een ongeoorloofde afwezigheid bij de betreffende toets. In dergelijke gevallen treedt art. II.10 in werking.

Artikel 11 Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de schoolleider aan de kandidaat, voor zover van toepassing, het volgende:
  - a. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier bedoeld in artikel 14;
  - b. een overzicht van de cijfers die de kandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
  - c. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
  - d. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.
2. De schoolleider en de examensecretaris tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de kandidaat.
3. De kandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen.

Artikel 12

Beoordeling schoolexamen

1. Het cijfer van het schoolexamen wordt uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10.
2. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, worden de in het eerste lid genoemde cijfers gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
3. In afwijking van het eerste lid worden de kunstvakken en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijke deel van elk profiel, beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling gaat uit van de mogelijkheden van de leerling en geschiedt op de grondslag van het genoegzaam afsluiten van de desbetreffende vakken, zoals blijkend uit het examendossier.
4. In afwijking van het eerste lid wordt het profielwerkstuk in het vmbo beoordeeld met “voldoende” of “goed”. Deze beoordeling geschiedt op de grondslag van het genoegzaam voltooien van het profielwerkstuk, zoals blijkend uit het examendossier. Het profielwerkstuk in het vmbo wordt beoordeeld door ten minste twee examinatoren.
5. Onder verwijzing naar artikel 25a, lid 2 wordt het combinatiecijfer in vwo en havo bepaald uit het gemiddelde van de eindcijfers (bestaande uit gehele getallen) van de volgende onderdelen: Maatschappijleer, Culturele en kunstzinnige vorming, profielwerkstuk en levensbeschouwing. Het eindcijfer van elk afzonderlijk onderdeel mag niet lager zijn dan een 4.

Artikel 13

Herexamen schoolexamen vmbo

1. De schoolleider kan bepalen dat de kandidaat die eindexamen of deeleindexamen aflegt, voor één of meer vakken van het schoolexamen waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen, met dien verstande dat de schoolleider dit recht in elk geval verleent voor het vak maatschappijleer behorend tot het gemeenschappelijke deel van de leerwegen, indien de kandidaat voor dat vak een eindcijfer heeft behaald lager dan 6. Het herexamen omvat door de schoolleider aangegeven onderdelen van het examenprogramma.
2. De schoolleider stelt vast hoe het cijfer van het in het eerste lid bedoelde herexamen wordt bepaald. Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen in een vak en bij het eerder afgelegde schoolexamen in dat vak geldt als het definitieve cijfer van het schoolexamen in dat vak.

Artikel 14

Examendossier

Het schoolexamen bestaat uit een examendossier. Het examendossier is het geheel van de onderdelen van het schoolexamen zoals gedocumenteerd in een door de schoolleider gekozen vorm. Het examendossier voor het vmbo omvat tevens de resultaten die de leerling heeft behaald voor de vakken, bedoeld in artikel 26g, eerste lid van het Inrichtingsbesluit W.V.O. of artikel 26i, tweede lid van dat besluit, voor zover in die vakken geen eindexamen is afgelegd.

De in de laatste zin bedoelde vakken zijn de drie cq. twee eindexamenvakken waarin de leerling in leerjaar drie wel onderwijs heeft gevolgd, maar waarin hij geen examen heeft afgelegd. Het betreft de theoretische cq. de gemengde leerweg.

Hoofdstuk IV Centraal examen

Artikel 15 Tijdvakken en afneming centraal examen

1. Het centraal examen kent een eerste, tweede en derde tijdvak.
2. De examens in het eerste en tweede tijdvak worden afgenomen in het laatste leerjaar.
3. De examens in het derde tijdvak worden aansluitend aan het laatste leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.
4. Het College voor toetsen en examens kan vakken aanwijzen waarin wegens het zeer geringe aantal kandidaten, het centraal examen in het tweede tijdvak eveneens wordt afgenomen door het College voor toetsen en examens.
5. Bij toepassing van het derde of vierde lid leveren de kandidaten de opgaven, de door hen gemaakte aantekeningen alsmede andere door hen gemaakte stukken in bij een van degenen die toezicht houden. Het College voor toetsen en examens bepaalt, in welke gevallen wordt afgeweken van de eerste volzin, alsmede in welke gevallen en op welk tijdstip de opgaven, de aantekeningen en de andere stukken, bedoeld in die volzin, aan de kandidaten worden teruggegeven.
6. Het College voor toetsen en examens kan bepalen dat een toets wordt afgenomen op een tijdstip dat is gelegen voor de aanvang van het eerste tijdvak.
7. Het College voor toetsen en examens kan voor een toets een afnameperiode instellen waarbinnen de schoolleider zelf de afnametijdstippen bepaalt. Deze afnameperiode vangt niet eerder aan dan op 1 april van het desbetreffende examenjaar en omvat het eerste en tweede tijdvak van dat examenjaar.
8. Het College voor toetsen en examens kan regels stellen voor de uitvoering van een toets van het centraal examen.

Artikel 15a

Centraal examen in eerder leerjaar

1. In afwijking van artikel 15, tweede lid, kan de schoolleider een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.
2. Bij toepassing van het eerste lid, wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.
3. Artikel 25, vierde lid, en artikel 25a, vijfde lid, zijn van overeenkomstige toepassing.
4. Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College van toetsen en examens.
5. Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar, en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

Artikel 16 Opgave kandidaten centraal examen

De schoolleider deelt jaarlijks vóór 1 november aan de Dienst Uitvoering Onderwijs mee hoeveel kandidaten in elk vak aan het centraal examen in het eerste tijdvak zullen deelnemen.

Artikel 17 Regels omtrent het centraal examen

1. De schoolleider zorgt ervoor dat de opgaven voor het centraal examen geheim blijven tot de aanvang van de toets waarbij deze opgaven aan de kandidaten worden voorgelegd. Het College voor toetsen en examens kan opgaven aanwijzen waarop de eerste volzin niet van toepassing is.

2. Tijdens een toets van het centraal examen worden aan de kandidaten geen mededelingen aangaande de opgaven gedaan van welke aard dan ook, uitgezonderd mededelingen van het College voor toetsen en examens.
3. De schoolleider draagt er zorg voor dat het nodige toezicht bij het centraal examen wordt uitgeoefend.
4. Zij die toezicht hebben gehouden, maken een proces-verbaal op. Zij leveren dit in bij de schoolleider samen met het gemaakte examenwerk.
5. Een kandidaat die te laat komt, mag tot uiterlijk een half uur na de aanvang van de toets tot die toets worden toegelaten.
6. De aan de kandidaat voorgelegde opgaven voor een toets van het centraal examen blijven in het examenlokaal tot het einde van die toets.

Artikel 18 **Beoordeling centraal examen**

1. De schoolleider doet het gemaakte werk van het centraal examen met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en met het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator in het desbetreffende vak. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de beoordelingsnormen, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens, toe.
De examinator drukt zijn beoordeling uit in een score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinator zendt de score en het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. De schoolleider doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid, onverwijld aan de directeur van de school, bedoeld in artikel 36, tweede lid van het Eindexamenbesluit VO toekomen. De directeur stelt deze documenten ter hand aan de gecommiteerde.
3. De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens bedoelde beoordelingsnormen en de daarbij behorende scores, toe. De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring is medeondertekend door het bevoegd gezag van de school waarbij de gecommiteerde werkzaam is.
4. Bij digitale examinering worden de handelingen, bedoeld in het eerste en tweede lid, digitaal verricht, uitgezonderd de handelingen die betrekking hebben op het proces-verbaal.
5. Bij ministeriële regeling kunnen nadere voorschriften worden gegeven voor de toepassing van het eerste tot en met vierde lid.

Artikel 19 **Beoordeling centraal examen cspe**

1. De schoolleider draagt er zorg voor dat bij het maken van het cspe van een eindexamen vmbo, een examinator in het desbetreffende vak of programma aanwezig is. De examinator beoordeelt de prestaties tijdens het maken van de opgaven en legt zijn bevindingen van de verrichtingen van de kandidaat schriftelijk vast, volgens daartoe door het College voor toetsen en examens gegeven richtlijnen. De examinator beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past daarbij de door het College voor toetsen en examens vastgestelde beoordelingsnormen toe. De examinator drukt zijn beoordeling uit in de score, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, van de Wet College voor toetsen en examens. De examinator zendt de score en voor zover mogelijk het beoordeelde werk aan de schoolleider.
2. Voor het cspe vmbo vindt de beoordeling tevens plaats door een tweede examinator. De tweede examinator kan een deskundige als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de wet of een andere examinator van de school zijn. De tweede examinator beoordeelt het resultaat van de opgaven, alsmede de verrichtingen van de kandidaat zoals blijkend uit de in het eerste lid bedoelde schriftelijke vastlegging daarvan. De schoolleider overhandigt de tweede examinator

daartoe een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal, alsmede de regels voor het bepalen van de score, bedoeld in het eerste lid.

Artikel 18, vierde lid, is van overeenkomstige toepassing.

3. De examinator en de tweede examinator stellen in onderling overleg de score voor het cspe vast en zenden de score aan de schoolleider.

Artikel 20 **Vaststelling score en cijfer centraal examen**

1. De examinator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg de score voor het centraal examen vast. Indien de examinator en de gecommiteerde niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.
2. De schoolleider stelt het cijfer voor het centraal examen in een vak vast op grond van de score bedoeld in het eerste lid, en met inachtneming van de regels, bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel e, van de Wet College voor toetsen en examens.

Artikel 21 **Niet op regelmatige wijze afgenomen centraal examen**

1. Indien het centraal examen naar het oordeel van de inspectie niet op regelmatige wijze heeft plaatsgehad, kan zij besluiten dat het geheel of gedeeltelijk voor één of meer kandidaten opnieuw wordt afgenomen.
2. De inspectie verzoekt het College voor toetsen en examens nieuwe opgaven vast te stellen en bepaalt op welke wijze en door wie het examen zal worden afgenomen.

Artikel 22 **Verhinderung centraal examen**

1. Indien een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de schoolleider, is verhinderd bij één of meer toetsen in het eerste tijdvak tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het centraal examen voor ten hoogste twee toetsen per dag alsnog te voltooien.
2. Indien een kandidaat in het tweede tijdvak evenzeer verhinderd is, of wanneer hij het centraal examen in het tweede tijdvak niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van het College voor toetsen en examens zijn eindexamen te voltooien.
3. De kandidaat meldt zich zo spoedig mogelijk door tussenkomst van de schoolleider aan bij het College voor toetsen en examens. In dat geval deelt de schoolleider aan het College voor toetsen en examens mede, wanneer dat zich voordoet, dat ten behoeve van de kandidaat toepassing is gegeven aan artikel 30 eerste, tweede dan wel derde lid, en waaruit deze toepassing bestaat.
4. Na afloop van het derde tijdvak deelt het College voor toetsen en examens het resultaat mee aan de schoolleider.
5. Indien de schoolleider op grond van artikel 15, zevende lid, zelf de afnametijdstippen bepaalt, kan de directeur een kandidaat de gelegenheid geven om binnen de afnameperiode die het College voor toetsen en examens daarvoor heeft ingesteld, alsnog de toetsen te voltooien waarvoor hij eerder was verhinderd.

Hoofdstuk V Uitslag, herkansing en diplomering

Artikel 23 Eindcijfer eindexamen

1. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10.
2. De schoolleider bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het schoolexamen en het cijfer voor het centraal examen. Is dit gemiddelde niet een geheel getal, dan wordt dat getal, indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
3. Indien in een vak alleen een schoolexamen is afgenomen en niet tevens een centraal examen, is het cijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer.

Artikel 24 Vaststelling uitslag

1. De schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen stellen de uitslag vast met inachtneming van artikel 25 of artikel 25a, en voor zover van toepassing artikel 27b.
2. De uitslag luidt “geslaagd” of “afgewezen”.
3. Indien dat nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen een of meer eindcijfers van de vakken niet bij de bepaling van de definitieve uitslag. De overgebleven vakken dienen een eindexamen te vormen.

Artikel 25 Uitslag eindexamen leerwegen vmbo

1. De kandidaat die eindexamen van een leerweg in het vmbo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor het vak Nederlandse taal als eindcijfer 5 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald; of
    - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer waarvan ten minste één 7 of meer heeft behaald;
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het derde en vierde lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak uit het gemeenschappelijke deel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald;
  - f. als het een eindexamen gemengde of theoretische leerweg betreft: hij voor het profielwerkstuk de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.
2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de theoretische leerweg het eindcijfer van een profielvak of beroepsgericht keuzevak behorende tot het eindexamen van de gemengde leerweg niet betrokken, tenzij deze vakken samen tenminste een volledig beroepsgericht programma vormen als bedoeld in artikel 25, eerste lid, onderdeel d van het Eindexamenbesluit VO. In dat geval is het vierde lid van overeenkomstige toepassing.
3. Bij uitslagbepaling volgens het eerste lid onderdeel c, wordt in de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak.

4. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid, onderdeel c, wordt in de gemengde leerweg het gemiddelde van de eindcijfers van het profielvak en alle beroepsgerichte keuzevakken aangemerkt als het eindcijfer van één vak, met dien verstande dat het eindcijfer voor het profielvak daarbij net zo vaak meetelt als het aantal eindcijfers van beroepsgerichte keuzevakken dat in de berekening wordt betrokken.
5. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het derde en vierde lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
6. In afwijking van het eerste lid is de kandidaat die eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg heeft afgelegd ter afsluiting van een leerwerktraject als bedoeld in artikel 10b1 van de wet, geslaagd indien:
  - a. hij voor het vak Nederlandse taal het eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - b. hij voor het profielvak als eindcijfer 6 of meer heeft behaald; en
  - c. hij als eindcijfer, bedoeld in het derde lid, 6 of meer heeft behaald.

Indien de vakken waarin examen is afgelegd, tezamen een eindexamen vormen van de basisberoepsgerichte leerweg, bedoeld in artikel 10b van de wet, zijn het eerste en derde lid van overeenkomstige toepassing.

7. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25a

Uitslag eindexamen vwo en havo

1. De kandidaat die eindexamen vwo of havo heeft afgelegd, is geslaagd indien:
  - a. het rekenkundig gemiddelde van zijn bij het centraal examen behaalde cijfers ten minste 5,5 is;
  - b. hij voor één van de vakken Nederlandse taal en literatuur, Engelse taal en literatuur en voor zover van toepassing wiskunde A, B of C als eindcijfer 5 of meer heeft behaald en hij voor het andere vak, dan wel andere hier genoemde vakken, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
  - c. hij onverminderd onderdeel b:
    - 1°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 of meer en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald;
    - 2°. voor één van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt;
    - 3°. voor twee van zijn vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers tenminste 6.0 bedraagt, of
    - 4°. voor één van de vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld als eindcijfer 4 en voor één van deze vakken als eindcijfer 5 heeft behaald en voor de overige vakken waarvoor een eindcijfer is vastgesteld, als eindcijfer 6 of meer heeft behaald, en het gemiddelde van de eindcijfers ten minste 6,0 bedraagt.
  - d. hij voor geen van de onderdelen, genoemd in het tweede lid, lager dan het eindcijfer 4 heeft behaald;
  - e. hij voor het vak lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel van elk profiel de kwalificatie <voldoende> of <goed> heeft behaald.

2. Bij de uitslagbepaling volgens het eerste lid wordt het gemiddelde van de eindcijfers van ten minste de volgende onderdelen aangemerkt als het eindcijfer van één vak, voor zover voor deze onderdelen een eindcijfer is bepaald: maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming en het profielwerkstuk.

De schoolleider kan aan het combinatiecijfer toevoegen:

- a. literatuur, als onderdeel van alle afzonderlijke moderne talen, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, literatuur voor de bepaling van de eindcijfers een onderdeel is van het schoolexamen van de desbetreffende taal en literatuur;
  - b. algemene natuurwetenschappen in het havo en vwo;
  - c. bij bijzondere scholen: godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs, met dien verstande dat indien de schoolleider daartoe niet besluit, godsdienst of levensbeschouwelijk vormingsonderwijs geen onderdeel is van het eindexamen, tenzij onze Minister daarvoor goedkeuring heeft verleend met toepassing van artikel 11, eerste lid, onder c, artikel 12, eerste lid, onder c, of artikel 13, eerste lid, onder c, van het Eindexamenbesluit VO.
3. Indien de schoolleider toepassing geeft aan de tweede volzin van het tweede lid, wordt in het examenreglement vermeld welk onderdeel of welke onderdelen worden toegevoegd.
  4. De schoolleider bepaalt het eindcijfer, bedoeld in het tweede lid, als het rekenkundig gemiddelde van de eindcijfers van de samenstellende onderdelen. Indien de uitkomst van deze berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een vier of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.
  5. Zodra de eindcijfers en indien mogelijk de uitslag zijn vastgesteld, maakt de schoolleider deze schriftelijk aan de kandidaat bekend, onder mededeling van het in artikel 26 bepaalde. De uitslag is de definitieve uitslag indien artikel 26, eerste lid, geen toepassing vindt.

Artikel 25b Voorschriften cum laude

1. Op het diploma vwo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 7 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
2. Op het diploma havo van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken in het gemeenschappelijk deel van het profiel, het combinatiecijfer en de vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25a.
3. Op het diploma vmbo theoretische leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het vak uit het vrije deel waarvoor het hoogste eindcijfer is vastgesteld, en

- b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.
- 4. Op het diploma vmbo basisberoepsgerichte leerweg of kaderberoepsgerichte leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van:
    - 1°. de eindcijfers voor het profielvak en de twee algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, derde lid en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.
- 5. Op het diploma vmbo gemengde leerweg van een kandidaat wordt 'cum laude' vermeld, indien hij
  - a. ten minste het gemiddelde eindcijfer 8,0 heeft behaald, berekend op basis van de eindcijfers voor:
    - 1°. de vakken Nederlandse taal, Engelse taal en maatschappijleer, en de algemene vakken van het profieldeel, en
    - 2°. het algemene vak uit het vrije deel of het eindcijfer berekend op grond van artikel 25, vierde lid, en
  - b. ten minste het eindcijfer 6 of ten minste de kwalificatie <voldoende> heeft behaald voor het profielwerkstuk en alle vakken die meetellen bij de uitslagbepaling op grond van artikel 25.

Artikel 26 Herkansing centraal examen

1. De kandidaat heeft het recht om voor één vak van het eindexamen waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 22, eerste lid, van toepassing is, derde tijdvak, opnieuw deel te nemen aan het centraal examen of aan het cspe. Bij het eindexamen van de basis- of kaderberoepsgerichte leerweg heeft de kandidaat het recht, bedoeld in de eerste volzin, ook voor het cspe dat door de schoolleider aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen. De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van één of meer onderdelen daarvan. De kandidaat heeft het recht, bedoeld in de eerste volzin, alleen indien op grond van artikel 25, vierde lid, of artikel 25a, vijfde lid, de eindcijfers zijn bekendgemaakt.
2. De kandidaat stelt de schoolleider voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk in kennis van gebruikmaking van het in het eerste lid bedoelde recht.
3. Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.
4. Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar wordt de uitslag definitief vastgesteld met overeenkomstige toepassing van artikel 24 en wordt deze schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
5. Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar wordt het eindcijfer schriftelijk aan de kandidaat bekendgemaakt.
6. Het eerste tot en met vierde lid zijn van overeenkomstige toepassing op de vakken waarin in een examenjaar deeleindexamen is afgelegd. De kandidaat die in een examenjaar zowel eindexamen als een of meer deeleindexamens aflegt, oefent het in het eerste lid bedoelde recht per examenjaar ten hoogste eenmaal uit.

Artikel 26a Afleggen eindexamen in vak op oorspronkelijk niveau na eindexamen in zelfde vak op hoger niveau

1. Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van

- inschrijving, stelt de schoolleider de kandidaat in de gelegenheid in dat vak alsnog het eindexamen af te leggen van die schoolsoort of leerweg.
2. Het afleggen van het eindexamen op het oorspronkelijk niveau gaat niet ten koste van de herkansing.

Artikel 27 **Diploma en cijferlijst**

1. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke kandidaat die eindexamen heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop voor zover van toepassing zijn vermeld:
  - a. de cijfers voor het schoolexamen en de cijfers voor het centraal examen. Indien toepassing is gegeven aan de mogelijkheid één of meer vakken op een hoger niveau af te sluiten, wordt achter de desbetreffende vaknaam (uit dat niveau) tussen haakjes de leerweg (KB, GL of TL) of schoolsoort (havo of vwo) afgekort vermeld op de cijferlijst,
  - b. voor vwo en havo het vak of de vakken en het onderwerp of de titel van het profielwerkstuk,
  - c. voor vmbo het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk,
  - d. de beoordeling van het vak lichamelijke opvoeding in vwo en havo,
  - e. de beoordeling van het kunstvak en het vak lichamelijke opvoeding uit het gemeenschappelijk deel van de leerweg in havo en vbo,
  - f. de beoordeling van de maatschappelijke stage, indien:
    - 1°. de maatschappelijke stage is beoordeeld met <voldoende> of <goed>;
    - 2°. deze tenminste de duur heeft gehad van 30 uren;
  - g. de eindcijfers voor de examenvakken met inbegrip van het cijfer bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid, of artikel 25a, tweede lid, en
  - h. de uitslag van het eindexamen.
2. De schoolleider reikt op grond van de definitieve uitslag aan elke voor het eindexamen geslaagde kandidaat, daaronder mede begrepen de kandidaat die zijn eindexamen met gunstig gevolg heeft voltooid ten overstaan van het College voor toetsen en examens, een diploma uit waarop het profiel of de profielen zijn vermeld die bij de uitslag zijn betrokken. Op het diploma vmbo is in elk geval de leerweg vermeld die bij de uitslag is betrokken.
3. Indien een kandidaat in meer vakken examen heeft afgelegd dan in de vakken die ten minste samen een eindexamen vormen, worden de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken, op de cijferlijst vermeld, tenzij de kandidaat daartegen bedenkingen heeft geuit.
4. Voor de vermelding op de cijferlijst van vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend bij het eindexamen geldt het volgende:
  - a. indien het betreft het eindexamen vwo of het eindexamen havo:
    - 1°. de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
    - 2°. de vakken maatschappijleer en culturele en kunstzinnige vorming waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van het bezit van een diploma havo, worden niet vermeld op de cijferlijst;
    - 3°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit of artikel 10 van het Staatexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 4°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vwo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen havo of eindexamen vmbo waarvan deze vwo-vakken deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
    - 5°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen havo is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 14, achtste lid, van de wet, deel

- uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer;
- b. indien het betreft het eindexamen vmbo:
- 1°. De vakken behorende tot de beeldende vorming, muziek, dans, drama en lichamelijke opvoeding van het gemeenschappelijk deel worden niet vermeld op de cijferlijst indien de kandidaat het eindexamen aflegt aan een instelling voor educatie en beroepsonderwijs;
- 2°. vakken waarvoor de kandidaat is vrijgesteld op grond van artikel 9 van het Eindexamenbesluit VO of artikel 10 van het Staatsexamenbesluit VO, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- 3°. vakken waarvoor de kandidaat bij het eindexamen vmbo voor zover het betreft de theoretische leerweg, is vrijgesteld op grond van een eerder afgelegd eindexamen vmbo voor zover het betreft de kaderberoepsgerichte leerweg of de basisberoepsgerichte leerweg waarvan deze vakken dan wel de overeenkomstige vakken, bedoeld in artikel 10, negende lid, van de wet, deel uitmaakten, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- 4°. vakken waarvoor de kandidaat op grond van artikel 23, zesde lid, artikel 24, vijfde lid, of artikel 25, vijfde lid van het Eindexamenbesluit VO bij het eindexamen vmbo zijn vrijgesteld, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het eerder behaalde cijfer;
- 5°. vakken die op grond van artikel 22, zevende lid, zijn gekozen in aanvulling op de daar bedoelde voorgeschreven vakken, worden vermeld op de cijferlijst, met vermelding van het daarvoor behaalde cijfer;
- 6°. andere vakken waarvoor de kandidaat vrijstelling of ontheffing is verleend, worden vermeld op de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
5. De schoolleider en de examensecretaris van het eindexamen tekenen de diploma's en de cijferlijsten.
6. Indien de kandidaat in een bepaald jaar is geslaagd voor het eindexamen, draagt de schoolleider er op verzoek van de kandidaat zorg voor dat de behaalde cijfers voor de vakken waarin in datzelfde jaar de eindexamen of deelstaatsexamen is afgelegd, worden vermeld op de cijferlijst.
7. De schoolleider van een scholengemeenschap die in elk geval een school voor mavo omvat, reikt op verzoek van de kandidaat die met goed gevolg het examen vmbo in de gemengde leerweg aan die school heeft afgelegd en bovendien examen heeft afgelegd in een extra algemeen vak en met het meetellen van dat vak voldoet aan artikel 25 voor zover het betreft de uitslag van het eindexamen vmbo in de theoretische leerweg, het diploma vmbo in de theoretische leerweg uit.

Artikel 27a

Atheneumdiploma aan een gymnasium

De schoolleider van een scholengemeenschap of school voor vwo die gymnasium verzorgt, kan in plaats van een diploma gymnasium een diploma atheneum uitreiken aan een kandidaat indien:

- a. de scholengemeenschap of school voor vwo atheneum onderwijs verzorgt;
- b. de scholengemeenschap of school voor vwo overeenkomstig artikel 21 van de wet kenbaar heeft gemaakt dat het behalen van een diploma atheneum en het volgen van atheneumonderwijs mogelijk is; en
- c. de kandidaat staat ingeschreven voor atheneum onderwijs. Op een scholengemeenschap kan nog tot het moment van opgave van de SE-cijfers een keuze worden gemaakt voor atheneum (eventueel met Latijn of Grieks als extra vak) als gymnasium risicovol lijkt.

1. Indien de kandidaat een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in één of meer vakken heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar en vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien, verstrekt de schoolleider hem een voorlopige cijferlijst met de behaalde eindcijfers, voor zover deze niet op grond van artikel 15a, vijfde lid, zijn vervallen. De eerste volzin is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het gespreid centraal examen, bedoeld in artikel 33, aflegt.
2. Op de voorlopige cijferlijst worden het vak of de vakken waarin de kandidaat centraal examen heeft afgelegd vermeld, alsmede het cijfer van het schoolexamen, het cijfer van het centraal examen en het eindcijfer, en of gebruik is gemaakt van de herkansingsmogelijkheid als bedoeld in artikel 51 van het Eindexamenbesluit.
3. Indien de kandidaat een afsluitend schoolexamen heeft afgelegd wordt de beoordeling of het cijfer daarvan vermeld op de voorlopige cijferlijst.
4. Aan de voorlopige cijferlijst kunnen geen rechten meer worden ontleend met ingang van het moment waarop aan de kandidaat tevens een cijferlijst als bedoeld in artikel 27, eerste lid, is uitgereikt die ten minste de eindcijfers van de voorlopige cijferlijst omvat.

Artikel 28 **Certificaat en cijferlijst**

1. De schoolleider reikt aan de definitief voor het eindexamen vmbo afgewezen kandidaat die de school verlaat en die voor één of meer vakken van dat eindexamen een eindcijfer 6 of meer heeft behaald, een certificaat uit, waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. het vak of de vakken waarvoor de kandidaat een eindcijfer 6 of meer heeft behaald,
  - b. het thema van het profielwerkstuk, voor zover beoordeeld met "goed" of "voldoende".
2. De schoolleider reikt aan de kandidaat, bedoeld in artikel 3, derde lid, die deeleindexamen vmbo aan een school voor voortgezet onderwijs heeft afgelegd, een cijferlijst uit waarop zijn vermeld, voor zover van toepassing:
  - a. de leerweg,
  - b. de cijfers voor het schoolexamen en het centraal examen,
  - c. het thema en de beoordeling van het profielwerkstuk, en
  - d. de eindcijfers voor de examenvakken, met inbegrip van het cijfer dat is bepaald op grond van artikel 25, derde of vierde lid.

Artikel 29 **Duplicaten en afgifte verklaringen**

1. Duplicaten van afgegeven diploma's, certificaten, bewijzen van ontheffing en cijferlijsten worden niet verstrekt. Gewaarmerkte kopieën worden op verzoek verstrekt.
2. Een schriftelijke verklaring dat een in het eerste lid, eerste volzin, bedoeld document is afgegeven, welke verklaring dezelfde waarde heeft als dat document zelf, kan uitsluitend door Onze Minister worden verstrekt.

Hoofdstuk VI Overige bepalingen

Artikel 30 **Afwijking wijze van examineren**

1. De schoolleider kan toestaan dat een gehandicapte kandidaat het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van die kandidaat. In dat geval bepaalt de schoolleider de wijze waarop het examen zal worden afgelegd, met dien verstande dat aan de overige bepalingen in het Eindexamenbesluit VO wordt voldaan. Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de inspectie.

2. Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:
  - a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake deskundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld,
  - b. de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
  - c. een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.
3. De schoolleider kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens het Eindexamenbesluit VO, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogst zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:
  - a. het vak Nederlandse taal en literatuur;
  - b. het vak Nederlandse taal;
  - c. enig andere vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.
4. De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging van de duur van de toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen tot toestemming tot gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.
5. Van elke afwijking op grond van het derde lid wordt mededeling gedaan aan de inspectie.

Artikel 31 **Bewaren examenwerk**

1. Het werk van het centraal examen van de kandidaten wordt gedurende ten minste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard door de schoolleider, ter inzage voor belanghebbenden.
2. De schoolleider draagt er zorg voor dat een volledig stel van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het (digitale) archief van de school.
3. Een kandidaat die voor een vak ten overstaan van het College voor toetsen en examens centraal examen aflegt met geheime opgaven, kan omtrent zijn werk gedurende genoemde periode van zes maanden inlichtingen inwinnen bij dit College.

Artikel 32 **Afwijkende inrichting examen**

Ten behoeve van experimenten met een andere inrichting van het eindexamen kan de Minister van OCW toestaan dat van het Eindexamenbesluit VO wordt afgeweken.

Artikel 33 **Spreiding voltooiing eindexamen**

1. De schoolleider kan, de inspectie gehoord, toestaan dat een kandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is, en een kandidaat die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van de wil van de kandidaat onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle betrokken eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.

2. De schoolleider geeft zijn in het eerste lid bedoelde toestemming uiterlijk voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen. In bijzondere gevallen kan de schoolleider afwijken van de eerste volzin ten behoeve van een kandidaat die nog niet in alle betrokken eindexamenvakken centraal examen heeft afgelegd.
3. Artikel 26, eerste tot en met vierde lid is ten aanzien van de kandidaat van toepassing in het eerste en in het tweede schooljaar van het gespreid centraal examen, met dien verstande dat het in dat artikel bedoelde recht in het eerste schooljaar ontstaat nadat de eindcijfers van de vakken waarvoor in het eerste schooljaar het centraal examen is afgesloten, voor de eerste maal zijn vastgesteld.
4. De schoolleider en de examensecretaris stellen op verzoek van de kandidaat de uitslag van het eindexamen reeds vast aan het einde van het eerste schooljaar van het gespreid centraal examen of het gespreid schoolexamen, met overeenkomstige toepassing van artikel 25 of artikel 25a.

Artikel 34 Overgangsbepaling schoolexamen rekenen

1. Het eindexamen vmbo en havo omvat voor leerlingen die geen eindexamen afleggen in het vak wiskunde een schoolexamen rekenen.
2. In afwijking van het eerste lid is een kandidaat die in het bezit is van het diploma van een leerweg in het vmbo en die het schoolexamen rekenen heeft afgelegd zoals deze is vastgesteld voor het eindexamen vmbo, bij het afleggen van het eindexamen in een andere leerweg van het vmbo, vrijgesteld van het schoolexamen rekenen.
3. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen weegt niet mee in de uitslagbepaling voor het eindexamen vmbo en havo, bedoeld in de artikelen 25 en 25a.
4. Het cijfer voor het schoolexamen rekenen wordt vermeld op een bijlage bij de cijferlijst.
5. Indien de kandidaat is vrijgesteld van het schoolexamen rekenen, wordt het schoolexamen rekenen vermeld op een bijlage bij de cijferlijst, zonder vermelding van een cijfer.
6. Het vierde lid is van overeenkomstige toepassing op het eindcijfer van het vak wiskunde, indien de kandidaat het eindexamen wiskunde heeft afgelegd, het eindcijfer voor wiskunde niet is betrokken in de uitslagbepaling, bedoeld in artikel 25 of 25a, en de kandidaat bedenkingen heeft geuit tegen het opnemen van het eindcijfer van het vak wiskunde op de cijferlijst.
7. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op de kandidaat die het eindexamen vmbo in de basisberoepsgerichte leerweg aflegt ter afsluiting van een leerwerktraject.

Hoofdstuk VII Slotbepalingen

Artikel 35 Onvoorziene omstandigheden

In alle gevallen waarin dit examenreglement niet voorziet, beslist de schoolleider.

Artikel 36 Vaststelling examenreglement

De schoolleider stelt het examenreglement vast na instemming van de (centrale) medezeggenschapsraad cq. deelraad.